

Dad ambassadurs, lufs e vias serradas

Ura da dumondas al cussegl grond

■ **(anr/fa) Dus deputads s'han infurmads tar la regenza davart la dumonda Nino Schurter sco ambassadur turistic per il Grischun. Duas autras dumondas pertutgavan ils lufs en Grischun ed il Pass dal Spleia.** Al cumenzament d'october han ins legì che *Nino Schurter* saja daventà ambassadur turistic da la regiun Lugano. Quai ha sveglià diversas reacziuns e la dumonda pertge che Schurter na fetschia betg reclama per il Grischun. Questa dumonda han fatg era *Patrik Degiacomi* (ps, Cuir) e *Peter Engler* (pld, Tavau) mardi al cusseglier guvernativ *Jon Domenic Parolini*. Engler ha era menziunà la collavuraziun da GrischunVacanzas (GRF) cun il Scot profisportist *Danny MacAskill* che fa cursas cun il Mountain Bike (MTB). «Pertge cun MacAskill e betg cun il Grischun Schurter?» Als dus deputads ha respus cusseglier guvernativ *Jon Domenic Parolini*.

Grischun Vacanzas decida sez

«La GRF ha dal chantun in mandat da prestaziun che definescha precisamain las finamiras», ha ditg Parolini, «cun tge meds e mesiras ch'ella lavura po ella decider sezza.» L'organisaziun desista da far reclama cun sponsoring da persunas, ella fetschia marketing cun events e storytelling digital. Quai vala, sco ch'el ha agiunt, era per l'organisaziun turistica naziunala. «La collavuraziun cun Danny MacAskill nun è in sponsoring da marca e persunas, mabain ina collavuraziun specifica per il project da communitgar cuntengs dad MTB digitalmain sur la 'community' immensa da MacAskill», ha declarà il cusseglier guvernativ e ditg che 4,6 milliuns persunas interessadas hajan legì las infurmaziuns digitalas dal Scot. «Uschia han ins cuntanschì la finamira,

ed ils responsabels da GRF han communitgà ch'els sajan vinavant averts per ina collavuraziun sumeglianta era cun Nino Schurter», ha menziunà Parolini.

Sistem d'alarm per tut il chantun Grischun

Reto Cramer (pcd, Alvaschagn) ha menziunà ils animals da niz stgarpads da lufs, sco ultimamain sin l'Alp Stutz a Spleia: «Entaifer in mais han lufs stgarpà 30 nursas.» El ha dumandà il president da la regenza *Mario Cavigelli* sch'il chantun na pudessia betg meglierar la comunicaziun en chaussa lufs ed avertir pli spert ils purs. «Quai è indispensabel per proteger las muntaneras.» Ins constateschia regularmain visitas da lufs en bleras regiuns dal Grischun, ha ditg Cavigelli, «en En-

giadina Bassa vegnan alarmads ils purs cun sms, en autras regiuns per e-mail.» El ha admess ch'i saja necessari d'introducì in sistem d'alarm per tut il Grischun: «Nus cumparegliain ils systems d'alarm en auters chantuns, p. ex. Glaruna u Turtitg, ed introducì in sumegliant sistem proxim onn en noss chantun.» Cavigelli ha dentant avertì ch'er il meglier sistem d'alarm na possia betg garantir ina segrezza assoluta.

Vischins lombards appreziasan il Spleia avert tut onn

Sco che *Peter Flüsch* (pld, Valragn) ha ditg datti adina puspè, «surtut tar envierns cun pouca naiv», discussiuns sch'i na fiss pussaivel da tegnair avert il Pass dal Spleia pli ditg u schizunt tut l'onn. Quest

pass fin sin 2115 meters sur mar che colia Spleia cun Chiavenna è vegnì construi, sco che Mario Cavigelli ha ditg, ils onns 1818 fin 1822 dal reginam lombard-venetic cun pli u main il medem trassé sco oz. Ins saja regularmain en contact cun represchentants da la Lombardia: «Els dumondan il chantun Grischun da tegnair avert il pass pli ditg pussaivel, e quel giavisch han era la regiun Spleia cun las pendicularas Splügen Tambo AG.» Il president da la regenza ha cuntinuà ch'i na saja betg previs da rinforzar la via dal Pass dal Spleia per la tegnair averta era d'enviern: «La via sur il Spleia è ina via istorica d'impurtanza naziunala che duai vegnir mantegnida sco ch'ella è ussa», ha ditg Cavigelli, «l'Uffizi federal per vias Astra ha menziunà en ina brev la stad

2017 che la via dastgia vegnir renovada en il stadi actual e betg vegnir schlargiada.» La pussaivladad d'in tunnel dal Spleia avess per motivs finanzials difficultads da vegnir realisada: Il chantun saja obligà da mantegnair en emprima prioritad las vias existentas ed alura da las renovar sin il standard normal, ha explitgà Cavigelli, «cun las finanzas restantas pon ins alura realisar projects gronds, e tar quels vegni sco emprim mess pais da proteger la populaziun da memia bler traffic.» Quai fa il chantun cun sviaments da vischnancas.

Dapli trasparenza da vart da la regenza

A chaschun da la sessiun da zercladur avevan inoltrà l'antier deputà *Walter Vetsch* (pld, Jenaz) cun il sustegn da 59 ulteriurs deputads e deputadas in iniziativa parlamentara. Quella ha la finamira dad obligar la regenza dad agiunscher tar missivas areguard leschas l'infurmaziun: È la lescha grischuna pli severa che las pretendias federalas?

La regenza duai cumparegliar lur sbozs da leschas cun quels dals chantuns Son Gagl, Tessin e Vallais ch'èn sumegliants al Grischun. Quai duai esser per ils deputads in agid per pudair decider.

Cun 98:17 vuschs ed ina abstenziun ha il parlament acceptà l'iniziativa Vetsch. La cumissiun per politica statala e strategia ha uss dus onns temp per preparar la missiva en chaussa.

Er auters chantuns e pajais lavuran cun in sistem d'alarm che duai tranter auter proteger muntaneras da nursas.

KEYSTONE